

28^e zondag door het jaar C • Ben Frie SJ

Geloof je dat God je geneest? Als wij storende of verontrustende pijn voelen, is de eerste gang naar de huisarts. Ik heb last van dit of dat, wat is eraan te doen? Wat moet ik doen? En dan zal de dokter zeggen: ik verwijs u door, of u kunt deze zalf bij de apotheek afhalen. Maar we denken nog maar zelden: ik moet naar de kerk, want ik vertrouw het niet. Ik heb een zweer, een knobbel of gevaarlijke pijn in mijn knie.

Is God onze dokter? De Syriër Naäman wordt door zijn Joodse slavin naar de God van Israël gestuurd: diens profeet zal genezing brengen. Elisa geeft de Syriër een recept van niks: ga je zeven keer wassen in de Jordaan. Wat is er aan Jordaanwater dat ik zal genezen? Moest ik daarvoor nou helemaal naar Israël? Nee, dat is me te min; het water thuis is even goed. Maar hij laat zich overtuigen en jawel: de huid herstelt zich. Of: de Syriër herstelt zich...

Onderweg naar Jerusalem wordt Jezus aangesproken op genezing, ook hier van huidklachten. De korte reactie is: 'Ik wil, word rein'. Wie zegt Hem dat na? 'Ik wil, word rein'. En dan: 'Ga u laten zien aan de priesters'; en jawel, onderweg worden ze genezen. Geen aanraking, geen fysiek contact. De zuiveringsrituelen zijn vastgelegd in Leviticus 14: de priesters bewaken dat de melaatse niet terugkeert naar de gemeenschap voor hij of zij werkelijk genezen is. En jawel, ook zij zijn de huidklachten en de verontrusting kwijt.

Met dat woord *verontrusting* komen we dichterbij de kern. Wij willen graag gezond zijn en blijven, kwalen maken ons al gauw bang. Ziekte brengt je uit balans, je bent niet meer helemaal goed. Huidziekte is een uiterlijk verschijnsel, buitenkant. Maar onze teksten zoeken naar de binnenkant. Kan ik, als het zich voordoet, me ermee verzoenen dat ik kwetsbaar ben? Dat mij net zo goed iets kan overkomen?

En dan is er nog een element: als ik herstel van een kwaal of mijn onrust voorbij is – ben ik dan dankbaar? De agressieve manier waarop hulpverleners soms worden bejegend toont wel, dat veel mensen denken dat zij *recht* hebben op gezondheid en op hun wenken bediend moeten worden. Onze teksten vragen een andere houding: breng besef op dat je je leven *ontvangt*. Het is je *gegeven*, ziek of gezond zijn. Ook mentaal.

Dat is het besef dat doordringt tot de Syriër Naäman. Genezing is een innerlijke groei, en als ik mijn relativiteit erken ben ik een beter en vrijer mens dan wanneer ik leef met commando's en dwang. Ook de Samaritaan uit het evangelie – let wel: het zijn steeds de buitenlanders die het begrijpen – komt tot dat inzicht. Mijn genezing is een gave, om niet. En dat is een besef dat ons in de buurt brengt van onze geloofsbeleving, of liever: onze geloofservaring.

Mijn leven is geen bezit zonder meer. Ik heb er, kort gezegd, geen recht op. Ik heb mijzelf niet gemaakt, ik heb een heilige oorsprong. Heilig, omdat dat besef mij overstijgt. Het is vele malen groter dan ik. Het levensgeheim is groter dan onze gedachten of ons begripsvermogen.

Naäman vraagt een vracht aarde van Israël, want naar zijn gevoel kun je een god alleen aanbidden op zijn eigen grond. Later gaan we begrijpen dat alle grond van God is en aanbidding geen kluit aarde vraagt van de plaatselijke god. Heilige grond is overal, telkens als we door onze wederwaardigheden tot inzicht komen wat onze fundamenten zijn en dat wij pas tot ons recht komen als we ons leven in erkentelijkheid doorbrengen, steeds meer met God verbonden.

Wie in dit opzicht tot genezing komt, krijgt twee mededelingen: 'sta op' en 'ga'. Overeind komen, in beweging komen en op weg gaan naar je doel: Jerusalem, zegt de Schrift. Ofwel: in dankbaarheid onderweg zijn naar de oorsprong van je leven die tegelijk het einde is: onze God die mens werd zoals wij en weet had van kwalen en kwetsbaarheid. Wie bewust leeft, moet wel een dankbaar mens zijn omdat je niet anders kunt concluderen dan dat je in een dagelijks wonder leeft. Ons geloof is onze redding, want het maakt ons geestelijk gezond en onafhankelijk. Het gebeurt onderweg.